

R O Z H O D N U T Í

Nejvyšší správní soud jako soud kárný projednal v ústním jednání konaném dne 14. 6. 2011 v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové, zástupce předsedkyně senátu JUDr. Jana Engelmanna a přísedících JUDr. Bohuslava Vacaty, JUDr. Mileny Čechotkové, JUDr. Zory Krejčí a JUDr. Gabriely Halířové, Ph.D. návrh **obvodní státní zástupkyně pro Prahu 1** na zahájení kárného řízení proti **JUDr. T. Z.**, nar. X, a rozhodl

t a k t o :

Podle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění zákona č. 314/2008 Sb.,

JUDr. T. Z.,
nar. X,
státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1,

j e v i n n a , ž e

v rozporu s povinností podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu, stanovenou v § 106 odst. 4 písm. i) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve spojení s § 18 odst. 6 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, jakož i v rozporu s povinností vystříhat se všeho, co by mohlo ohrozit vážnost funkce státního zástupce, stanovenou v § 24 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, dne 27. 9. 2010 v pracovní době a v době pracovní pohotovosti jako dosahová státní zástupkyně po pádu na schodišti v sídle Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 okolo 13.45 hod., kdy ji členové Justiční stráže zvedli a odvedli do její kanceláře, přičemž z ní cítili silnou aromatickou látku, v důsledku čehož pojali podezření na požití alkoholu, odmítla se okolo 14.30 hod. na opakovanou výzvu náměstkyně obvodní státní zástupkyně Mgr. M. T. podrobit dechové zkoušce na přítomnost alkoholu,

t e d y

zaviněně porušila povinnosti státního zástupce,

t í m s p á c h a l a

kárné provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

Z a t o s e j í u k l á d á

Podle § 30 odst. 1 písm. b) zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, kárné opatření

s n í ž e n í p l a t u o 10% n a d o b u t ř í m ě s í c ů .

O d ů v o d n ě n í :

Nejvyššímu správnímu soudu byl dne 29. 10. 2010 doručen návrh obvodní státní zástupkyně v Praze 1 na zahájení kárného řízení proti státní zástupkyni tohoto státního zastupitelství JUDr. T. Z. Kárného provinění se jmenovaná měla dopustit tím, že „dne 27. 9. 2010, v pracovní době a zároveň v době své pracovní pohotovosti jako dosahová státní zástupkyně se okolo 13.45 hodin dostavila do sídla Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1, kdy při vcházení do budovy a při výstupu po schodišti šla malátně trhavou chůzí, kdy následně zhruba 6 schodů před vrcholem schodiště upadla zhruba do poloviny schodiště tak, že dopadla na záda a uhodila se hlavou o schody, kdy pracovník justiční stráže ji zachytil, přivolal další pracovník justiční stráže, se kterou společně jmenovanou státní zástupkyni zvedli a odvedli do její kanceláře, kdy po celou dobu tohoto zákroku byla zjmenované cítit silná aromatická látka, nejspíše alkohol. Na základě uvedené skutečnosti byla o věci informována náměstkyně obvodní státní zástupkyně pro Prahu 1 Mgr. M. T., která se dostavila do kanceláře jmenované státní zástupkyně, která jí potvrdila, že skutečně na schodech upadla, ale žádné zdravotní problémy nemá s tím, že na otázku, zda požila alkohol, odpověděla negativně. Vzhledem k tomu, že čichovým vjemem bylo možné připustit, že zjmenované byl cítit alkohol, byla o věci informována městská státní zástupkyně v Praze a bylo požádáno o zapůjčení přístroje na zjištění hladiny alkoholu Dräger. Zhruba ve 14.30 hodin se na zdejší státní zastupitelství dostavila vedoucí personálního oddělení MSZ v Praze paní M. P. s přístrojem detektoru na alkohol. Náměstkyně obvodní státní zástupkyně Mgr. M. T., vedoucí personálního oddělení MSZ v Praze M. P., vedoucí správy OSZ pro Prahu 1 E. K. a vrchní inspektorka místní jednotky justiční stráže ppor. J. P. se společně dostavily do kanceláře státní zástupkyně JUDr. Z., kde tato byla vyzvána opakovaně náměstkyní obvodní státní zástupkyně pro Prahu 1 Mgr. M. T. k podrobení se dechové zkoušce s tím, že je třeba zjišťit, zda je schopna výkonu práce a výkonu pracovní pohotovosti, což jmenovaná odmítla s tím, že žádný alkohol nepožila a nikdo ji nemůže nutit. Všechny přítomné osoby, vyjma vedoucí správy E. K., potvrdily, že jmenovaná státní zástupkyně JUDr. T. Z. jeví známky podnapilosti a byl z ní cítit alkohol. S ohledem na výše uvedené skutečnosti byla jmenovaná státní zástupkyně vyzvána k opuštění pracoviště a vydání služebního telefonu a dalších pomůcek dosahového státního zástupce, náměstkyni obvodní státní zástupkyně, neboť nebyla schopna výkonu práce, jakož i výkonu pracovní pohotovosti“.

Dále navrhovatelka v kárném návrhu poukázala na to, že kárně obviněná se následujícího dne 28. 9. 2010, kdy byl státní svátek, dostavila na pracoviště, a podivovala se nad tím, že není běžný pracovní den. S ohledem na formulaci kárného návrhu ponechal kárný soud děje tohoto dne mimo dosah skutku, který měl být v tomto jednání posouzen.

Ústní jednání kárného soudu bylo nařízeno na den 12. 4. 2011, pro omluvu obhájkyne kárné obviněné bylo zrušeno a nové jednání bylo nařízeno na 14. 6. 2011; jednání proběhlo za účasti kárně obviněné a její obhájkyne.

K jednání se nedostavila předvolaná svědkyně Mgr. M. T., náměstkyně obvodní státní zástupkyně, soudu byla při jednání doručena její omluva z 30. 5. 2011; svědkyně je závažně nemocná, je v pracovní neschopnosti, zdravotní stav jí brání a bude bránit delší dobu podat svědectví před soudem (doloženo rozhodnutím o dočasné pracovní neschopnosti ze dne 23. 5. 2011 a potvrzením primáře onkochirurgického oddělení Medicon a. s. Praha 4, Roškotova 2). Po slyšení stran kárný senát rozhodl, že ústní jednání je možno uskutečnit i bez svědecké výpovědi této svědkyně, navrhovatelka vpsledku návrh na tento důkaz vzala zpět.

Navrhovatelka při ústním jednání setrvala na podaném návrhu a v závěrečném návrhu požádala o uložení kárného opatření snížení platu o 20% na 6 měsíců.

Kárný návrh byl podán osobou k tomu oprávněnou (§ 8 odst. 5 písm. d) zákona č. 7/2002 Sb.), přičemž byly zachovány lhůty, jež má na mysli ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., neboť byl podán do šesti měsíců ode dne, kdy se navrhovatelka dozvěděla o kárném provinění, jakož i do tří (dvou – podle § 29 zákona č. 283/1993 Sb.) let ode dne spáchání kárného provinění.

Kárně obviněná se k návrhu písemně vyjádřila a své vyjádření doplnila ve své výpovědi před kárným senátem; popřela, že by dne 27. 9. 2010 požila alkohol, na pracoviště Obvodního státního zastupitelství se dostavila po hlavním líčení u Obvodního soudu pro Prahu 1, pád na schodišti vysvětluje nevolností v důsledku zdravotních potíží s hladinou cukru a vysokým tlakem, má potíže se stravováním, toho dne až do skončení hlavního líčení nic nejedla a až po jeho skončení šla na oběd. Přesné okolnosti pádu na schodech si nevybavuje, patrně měla nějak narušené vědomí. Nařčena z požití alkoholu byla neprávem, dechovou zkoušku odmítla jako nepatřičnou a nedůstojnou. Následující den donesla na pracoviště nabíječku ke služebnímu telefonu. Ve své výpovědi poukázala na poslední období dvou let, kdy po smrti manžela se jí zhoršily zdravotní problémy, v tomto období zhubla asi 20 kg, má problémy se žaludkem (odkud mohl pocházet dojem z přítomnosti aromatické látky v dechu) a s vysokým krevním tlakem. Za svou chybu považuje, že se dostatečně nevěnovala léčení zdravotních obtíží, které dlouhodobě přecházela. Vůči její práci nikdy nebyly žádné výhrady.

V potvrzení lékaře neurologa ze dne 8. 11. 2010 se uvádí, že kárně obviněná je v léčení tohoto pracoviště pro opakované kolapsové stavy při hypertonické chorobě a epileptické záchvaty. Neurologické vyšetření z 24. 1. 2011 (hraniční záznam pro zpomalení základní aktivity nad zadními kvadranty, bez epi GE, bez ložiskových změn) a další záznam neurologa ze 7. 2. 2011 hovoří o antiepileptické terapii, dne 28. 1. 2011 byla kárně obviněná ošetřena na traumatologické ambulanci I. ortopedické kliniky FN Motol pro tržnou ránu, údajně po epileptickém záchvatu s pádem doma předchozího dne. Při jednání předložila kárně obviněná potvrzení neurologa ze dne 6. 6. 2011 (MUDr. M. C.), že kárně obviněná je v léčení, je stále v pracovní neschopnosti od 11. 10. 2010.

Jako svědci byli kárným soudem vyslechnuti příslušníci Justiční stráže ppor. Mgr. J. P., nstr. J. Š., M. P., vedoucí personálního oddělení Městského státního zastupitelství, E. K., vedoucí správy Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 a JUDr. Z. G., státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1.

Dokazování u ústního jednání bylo také provedeno za pomoci listinných důkazů obsažených ve spisu sp. zn. 12 Ksz 6/2010 na č. l. 4 - 10 a to úředních záznamů povětšinou sepsaných vyslechnutými svědky a listinou o určení náměstkyně Mgr. M. T. k provedení orientační dechové zkoušky ze strany městské státní zástupkyně JUDr. J. H. ze dne 27. 9. 2010 č. j. 5 SPR 637/2010, která byla založena do soudního spisu.

Svěddeckými výpověďmi příslušníků Justiční stráže Mgr. ppor. J. P. a nstr. J. Š. byl prokázán děj na schodišti Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 dne 27. 9. 2010 okolo 13.45 hodin; kárně obviněná měla vratkou chůzi a vykazovala nejistotu v pohybech, což příslušníka justiční stráže přimělo zvýšit pozornost, stejně jako sdělení ode dveří („padá mi sukně“). Oba příslušníci potvrdili, že cítili „silnou aromatickou látku“, (svědek Š. tipoval ve svědecké výpovědi aroma rumu), což také sdělila Mgr. ppor. J. P. náměstkyni obvodní státní zástupkyně. Je nesporné, že kárně obviněná jevila známky otřesenosti (což odpovídá pádu naznak na hlavu na schodech, kdy horšímu následku zabránil svědek Š., jenž chůzi kárně obviněné sledoval od paty schodiště, a když začala padat, utíkal ji zachytit). Podle těchto svědků nebyla kárně obviněná v bezvědomí, to by ihned volali lékaře, komunikovala, vedli ji do kanceláře, která je blízko vstupní haly, kárně obviněná sama hledala klíče v kabelce, což se jí nepodařilo, takže kancelář byla otevřena klíči, pro které došel svědek Š. Svědkyně JUDr. G. vypověděla, že kárně obviněnou viděla v její kanceláři poté, co ji o událostech informovala ppor. Mgr. P., kterou zavedla za náměstkyní okresní státní zástupkyně, aby jí události oznámila, s kárně obviněnou mají propojené kanceláře. Kárně obviněná vypadala normálně a telefonovala. Svědkyně K. uvedla, že při jejím pobytu v kanceláři kárně obviněné cca 45 minut po pádu na schodišti nejevila podle ní známky požití alkoholu, byla otřesená po pádu. Podle svědkyně P. vykazovala kárně obviněná známky nejistoty, opírala se o stůl, učinila pouze dva váhavé kroky.

Ohledně známek podnapilosti a přítomnosti alkoholového aromatu (oparu) v tělesné blízkosti kárně obviněné zůstávají důvodné pochybnosti; v rozporu jsou výpovědi příslušníků Justiční stráže a vedoucí personálního oddělení Městského státního zastupitelství (svědkyně P.) a údaje obsažené v úředním záznamu vyhotoveném náměstkyní obvodní státní zástupkyně Mgr. T. dne 27. 9. 2010 č. j. OSPR 312/2010, podle nichž kárně obviněná se při chůzi potácěla a jevila známky požití alkoholu, s výpovědí vedoucí správy obvodního státního zastupitelství, která takové známky nepozorovala – také svědkyně JUDr. G. vypověděla, že kárně obviněná v kanceláři „vypadala normálně“; tyto rozpory nemohl soud nikterak odstranit dalším dokazováním.

Tvrdí-li kárně obviněná, že má řadu zdravotních obtíží, které se mohou manifestovat i krátkodobou ztrátou schopnosti se ovládat, krátkodobými kolapsy, pak spolu s výpovědí vedoucí správy svědkyně K., která doprovázela kárně obviněnou na cestě do bydliště a byla s ní tedy v zásadě nejdelší dobu, vyvstává před kárným senátem i jiný možný důvod chování kárně obviněné, tj. krátkodobý kolaps spojený se zdravotními obtížemi, kupř. epileptické povahy. V kárném řízení bylo třeba, pokud by kárný senát měl kárně obviněnou uznat vinnou v celém rozsahu skutku, jak byl navrhovatelkou popsán, prokázat, že kárně obviněná byla pod vlivem alkoholu; tomu ovšem nemohl kárný senát na základě provedených důkazů přisvědčit. Poněvadž dokazováním nebylo možno odstranit důvodné pochybnosti o příčině jednání kárně obviněné zejména při epizodě na schodišti, kárný senát zahrnul do skutkové věty výroku o vině pouze ty prvky skutku, které se nepochybně prokázat podařilo (tedy stěžejně odmítnutí dechové zkoušky na alkohol); ostatní prvky vytýkaného jednání byly ze skutkové věty vypuštěny.

Kárný senát má za prokázané, že po pádu na schodišti nebyla kárně obviněná ve stavu vylučujícím vnímání okolí a pochopení sdělení, která jí byla ze strany náměstkyně obvodní státní zástupkyně určena. K dechové zkoušce na alkohol byla vyzvána cca 45 minut po pádu na schodišti, mezitím telefonovala, a byť jevila známky otřesenosti po pádu, žádný ze svědků nepotvrdil, že by její stav vylučoval vnímání toho, co se dělo kolem ní v kanceláři, zejména výzvu oprávněné osoby k dechové zkoušce. Ta byla prokazatelně uskutečněna opakovaně, nejméně dvakrát, spíše třikrát, oprávněnou osobou (náměstkyně obvodní státní zástupkyně byla k tomuto úkonu za zaměstnavatele písemně pověřena městskou státní zástupkyní v době

nepřítomnosti obvodní státní zástupkyně – personální záležitosti jsou v hlavním městě Praze svěřeny městskému státnímu zastupitelství, srov. § 13g odst. 1 písm. a) zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství).

Bylo tedy nepochybně prokázáno, a to ani kárně obviněná nepopřela, že odmítla výzvu k dechové zkoušce na přítomnost alkoholu. Tuto výzvu soud pokládá za přiměřenou situaci, jaká vyvstala: nepřiměřené chování kárně obviněné na schodišti, její pád, tvrzení některých přítomných o zápachu alkoholu (silné aromatické látky), to vše byly skutečnosti, které vedly k výzvě podrobit se dechové zkoušce. Reakce kárně obviněné na tuto výzvu nebyla adekvátní; i kdyby kárný soud s pochopením vnímal tvrzení kárně obviněné o zdravotních obtížích a nevolnosti, neměla kárně obviněná k takto zásadnímu projevu odmítnutí žádné validní důvody mimo jiné proto, že od pádu na schodišti k výzvě k dechové zkoušce uplynulo minimálně 45 minut a byla ve stavu, kdy byť otřesená po pádu, musela celkem jasně vnímat konsekvence toho, co se po ní žádá. Své odmítnutí také kárně obviněná neodůvodňuje rozrušením po pádu na schodišti či momentálními zdravotními obtížemi, které by mohly následovat např. mírný kolaps z příčin epileptických, nýbrž neadekvátností této výzvy. Toto jednání, jež je nepochybně prokázáno, pak samo o sobě má schopnost naplnit skutkovou podstatu kárného deliktu.

Pro pracovní poměr státního zástupce platí vedle zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, také zákoník práce (č. 262/2006 Sb.) – to vyplývá z § 18 odst. 6 cit. zákona o státním zastupitelství; ten ukládá v § 106 odst. 4 písm. i) povinnost každému zaměstnanci podrobit se dechové zkoušce na alkohol, vyzve-li ho k tomu oprávněný vedoucí zaměstnanec. V projednávané věci výzvu učinila oprávněně náměstkyně obvodní státní zástupkyně. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství pak obsahuje obecně formulovanou povinnost pro každého státního zástupce vystříhat se všeho, co by mohlo ohrozit vážnost funkce státního zástupce.

Kárného provinění se dopustí státní zástupce (§ 28 zákona č. 283/1993 Sb. o státním zastupitelství), který zaviněně poruší povinnosti státního zástupce.

Jednáním uvedeným ve výroku tohoto rozhodnutí kárně obviněná porušila povinnost stanovenou zákoníkem práce, jakož i zákonem č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, neboť se nepodrobila výzvě k dechové zkoušce na alkohol za okolností, jak jsou ve výroku specifikovány a byly prokázány. Odmítnutí splnění zákonné povinnosti upravené pracovněprávním kodexem je pak sto ohrozit vážnost funkce státního zástupce (stalo se tak přítomnosti několika osob – zaměstnanců Obvodního státního zastupitelství a Městského státního zastupitelství a příslušnice Justiční stráže). Toto jednání bylo vědomé (jako státní zástupkyně musí znát své zákonné povinnosti) a z okolností prokazaného děje lze soudit na to, že kárně obviněná byla dokonce srozuměna s následkem, jednalo se tedy o jednání zaviněné, ve formě nepřímého úmyslu.

V rámci úvah o uložení kárného opatření byly zváženy všechny skutečnosti, které mají vliv na povahu a závažnost kárného provinění. Kárně obviněná jako zkušená dlouholetá státní zástupkyně si musela být vědoma, jak závažnou povinnost odmítá splnit; konec konců kárně obviněná měla možnost na svou obhajobu soudu vysvětlit, proč tak razantně výzvu odmítla, když tvrdí, že žádný alkohol nepožila. Pochybnosti, jež vzešly z chování kárně obviněné na schodišti vstupní haly pracoviště a v následující hodině jejího pobytu na pracovišti, mohly být odstraněny na místě. Kárný senát při svých úvahách o druhu kárného opatření musel brát v úvahu nejen shora zmíněné dobré hodnocení kárně obviněné, ale také tu skutečnost, že zmíněné jednání – odmítnutí podrobit se dechové zkoušce na alkohol, je v případě státního zástupce, oproti běžnému občanovi, třeba hodnotit za provinění závažnější povahy, neboť státní

zástupce je z povahy své funkce předurčen k ochraně veřejných zájmů a měl by za každé situace zákonné příkazy a pokyny udělené v souladu s právními předpisy respektovat; jeho funkce je spjata s vyššími nároky než zaměstnání jiných zaměstnanců státu, proto i porušení povinnosti vlastní všem zaměstnancům má závažnější důsledky. Vzhledem k těmto aspektům, ale také okolnosti dopadů případného uložení kárného opatření ve formě důtky z pohledu generální prevence (kdy odmítnutí podrobit se dechové zkoušce na alkohol nebylo ze strany kárně obviněné adekvátní), dospěl kárný senát k závěru, že odpovídajícím druhem kárného opatření je uložení kárného opatření ve formě snížení platu. Při úvahách o délce doby tohoto druhu kárného opatření, stejně jako výši snížení platu bylo přihlédnuto jednak k rozsahu prokázaného jednání, dále okolnostem, za kterých k jednání kárně obviněné došlo, jejímu pracovnímu i osobnímu hodnocení. S přihlédnutím k těmto skutečnostem uložil kárný senát kárně obviněné kárné opatření ve formě snížení platu na dolní hranici zákonné sazby, a to v trvání tří měsíců při 10 % snížení platu. Toto kárné opatření může umožnit kárně obviněné potřebnou sebereflexi a mělo by být i motivací k tomu, aby se podobného jednání v budoucnu vystríhala, neboť v budoucnu by jí jako státní zástupkyni za obdobné jednání mohlo hrozit mnohem závažnější kárné opatření, právě s ohledem na požadavky, které jsou na státní zástupce kladeny.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e n í** odvolání přípustné.

V Brně dne 14. června 2011

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně kárného senátu
pro věci státních zástupců